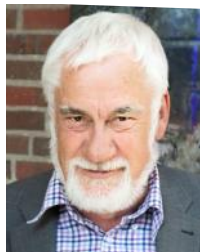

NYHEDSBREV 1, 2014

16. årgang marts 2014

Nyt år – nye initiativer og udspil

Efter at have rejst rundt i landet og mødt over 500 af jer ansigt til ansigt på DANSKE ÆLDRE RÅDs syv temadage, kan jeg med glæde konstatere, at I er trukket i arbejdstøjet og er kommet godt i gang.

Der har været nok at rive i. Hovedparten af jer er kommet med konkrete forslag til, hvordan I mener, ældremilliarden bedst kan bruges i jeres kommune. Mange spændende initiativer er på bedding. De kan for alvor blive sat i søen efter d. 5. marts, hvor Socialministeriet udmønter midlerne.

DANSKE ÆLDRE RÅD har været aktiv i debatten om ældremilliarden med pressemeddelelser, udtalelser og en kort udtalelse fra mig i TV-avisen. FOA, Ældre Sagen og flere politiske partier gav udtryk for bekymring for, om de svageste ældre bliver tilstrækkeligt tilgodeset, da ansøgningerne især har fokus på rehabilitering og genoptræning. Jeg deler ikke denne bekymring. Rehabilitering og genoptræning er et vigtigt indsatsområde, som kan komme alle ældre borgere til gode – lige fra den ellers fuldt funktionsdygtige borger, som netop er blevet udskrevet efter et knoglebrud, over den langtidssvækkede medicinske patient, som får hjælp til at vedligeholde sine færdigheder, til den demente plejehjemsbeboer, som hjælpes til selv at kunne gå på toilettet.

En anden kritik, der rejses, er, at omsorg ikke er prioriteret. Omsorg er en del af rehabilitering, og i mødet mellem borger og medarbejder er der rum for samtale og nærvær. Jeg har en sikker tro på, at såvel ældrechefer, personale, ældreråd som pårørende i alle landets kommuner vil det bedste for de sårbare ældre. Så jeg mener, kritikken er forfejlet.

En ny undersøgelse omtalt her i nyhedsbrevet viser, at kommuner og regioner kun har sparet halvt så meget på digitalisering som forventet i 2013. Borgerne har taget digitaliseringen til sig, men ifølge forskerne har de offentlige myndigheder ikke været gearet til skiftet. Bloktilskuddet fra staten til kommunerne nedsættes, idet de forventede besparelser allerede er modregnet. Det er skuffende, at kommuner og regioner ikke er bedre forberedte. Det er bekymrende, da digital post fremover er den primære måde, vi som borgere skal kommunikere med offentlige myndigheder på. DAN-SKE ÆLDRE RÅDs digitaliseringsudvalg følger udviklingen tæt. Læs udvalgets artikel her i nyhedsbrevet.

Sidst i januar offentliggjorde daværende social-, børne- og integrationsminister Annette Vilhelmsen regeringens ældrepolitiske udspil med titlen "Livet skal leves hele livet". Udspillet følger op på Hjemmehjælpskommissionens anbefalinger til fremtidens hjemmehjælp. Udspillet har fokus på målrettet og effektiv forebyggelse, borgeren i centrum for en bedre og mere systematisk rehabilitering samt bedre kvalitet og sammenhæng

i indsatsen til de svageste ældre. Jeg vil i den nærmeste fremtid anmode om et møde med den nye minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, Manu Sareen. Her vil vi drøfte udspillets temaer. Jeg er glad for, at Manu Sareen har takket ja til at holde tale på DAN-SKE ÆLDRE RÅDs repræsentantskabsmøde d. 28. april.

Når KL i marts har konstitueret sig med formand og udvalg ønsker DAN-SKE ÆLDRE RÅD et møde med relevante udvalgsformænd for at drøfte kommunal ældrepolitik og et fremtidigt samarbejde.

D. 28. og 29. april afholder DAN-SKE ÆLDRE RÅD repræsentantskabsmøde og ældrepolitisk konference på Hotel Nyborg Strand. Jeg ser frem til at se mange af jer til et par spændende dage i Nyborg med ældrepolitiske drøftelser, input og samvær. På gensyn.

Bent Aa. Rasmussen
Formand for DAN-SKE ÆLDRE RÅD.

INDHOLD:

Digitalisering - hvad er hvad?	Side 2
Digitalisering - hvorfor?	Side 3
Projekter og publikationer	Side 6
Nyt fra ministerier og styrelser	Side 10
Kort Nyt	Side 11
Nyt fra DAN-SKE ÆLDRE RÅD	Side 13
Fra Ældreråd til Ældreråd	Side 16
Temadage og konferencer	Side 17
Aktivitetsskalender	Side 17

Digitalisering – hvad er hvad?

Kommunerne, regionerne og staten har besluttet at digitalisere kommunikationen mellem borgerne og det offentlige, fordi der på den måde kan spares mange penge i den offentlige administration. Men hvad betyder det konkret? Her er en kort guide.

NemID: NemID er den "nøgle", man bruger, når man skal logge sig ind på en hjemmeside, hvor kommunikationen skal foregå sikkert. Det gælder f.eks. netbank og digital selvbetjening og post fra det offentlige.

Læs mere om NemID her:

<https://www.borger.dk/Sider/NemID.aspx?MicroArticleId=ef100b51-a183-4237-b128-dbd40e90ebf0#ef100b51-a183-4237-b128-dbd40e90ebf0>

Digital selvbetjening: Kontakten til det offentlige skal i udgangspunktet starte på nettet. Siden 2012 er der vedtaget love, der gør digital selvbetjening obligatorisk for de borgere, der er i stand til det. Det gælder f.eks., når man skal anmelde flytning, lave sin forskudsopgørelse eller ansøge om vielse.

Læs mere om digital selvbetjening her: [https://www.borger.dk/om-borger-dk/Sider/din-kontakt-med-det-offentlige-starter-paa-nettet.aspx?](https://www.borger.dk/om-borger-dk/Sider/din-kontakt-med-det-offentlige-starter-paa-nettet.aspx?NavigationTaxonomyId=3f0dfd2d-d8de-4ca0-9785-c2649a0081b4)

[NavigationTaxonomyId=3f0dfd2d-d8de-4ca0-9785-c2649a0081b4](https://www.borger.dk/om-borger-dk/Sider/din-kontakt-med-det-offentlige-starter-paa-nettet.aspx?NavigationTaxonomyId=3f0dfd2d-d8de-4ca0-9785-c2649a0081b4)

Hjælp og mulighed for at blive betjent på anden vis: De myndigheder, man skal kommunikere med, skal hjælpe med at bruge den digitale selvbetjening, hvis der er behov for det. Men hvis man ikke er i stand til at bruge digital selvbetjening, vil man fortsat kunne blive betjent f.eks. via telefon eller ved personlig fremmøde.

Digital Post: Alle, der kan, skal fra 1. november 2014 desuden modtage post fra det offentlige digitalt. Det betyder, at man skal have en digital postkasse via hjemmesiden borger.dk eller via e-Boks. Hvis ikke man selv har oprettet Digital Post inden 1. november, får man et brev, der fortæller, at man nu har fået en digital postkasse automatisk, og hvordan man læser sin digitale post. Læs mere om Digital Post fra det offentlige her: www.borger.dk/digitalpost

Husk at tjekke den digitale post:

Når man har en digital postkasse, kan det offentlige sende samme type breve digitalt, som man før har modtaget på papir. Det gælder f.eks. oplysninger om pension eller indkaldelser til sygehuset. Det betyder, at man skal sørge for, at

den digitale postkasse bliver tjekket på lige fod med den almindelige postkasse. Ellers kan man gå glip af vigtige meddelelser.

Fritagelse fra Digital Post:

Det er ikke alle borgere, der kan modtage posten digitalt. Derfor er der mulighed for at blive fritaget og fortsætte med at få sine breve fra det offentlige på papir. For at blive fritaget, skal man skrive under på tro og love på, at man lever op til mindst én af fritagelsesgrundene. Det foregår på kommunens borgerservice fra 1. marts 2014.

Hvis ikke man selv kan møde op på borgerservice, kan man få andre til at fritage én ved brug af en fuldmagt.

Kommunerne vil gøre en indsats for, at de svageste borgere, f.eks. dem på plejehjem og bosteder, bliver fritaget fra Digital Post, hvis det er den bedste løsning for dem.

Det er også muligt at blive fritaget fra Digital Post efter 1. november 2014.

Læseadgang:

I stedet for at blive fritaget fra at modtage posten digitalt, kan man give andre læseadgang til den digitale postkasse. Det kan være en fordel, hvis man har familie, der hjælper én med papirer fra myndighederne, og som bor langt væk. Men det er vigtigt at være opmærksom på, at man stadig selv har ansvaret for, at posten bliver læst, og at man følger de anvisninger (f.eks. indkaldelse til bilsyn), som man får.

Flere spørgsmål?

Man kan kontakte det lokale borgerservicecenter eller bibliotek for at få svar på spørgsmål om digital kommunikation med det offentlige.

Digitalisering – hvorfor?

Internettet udvikler borgerne

Internettet og den teknologiske udvikling med digitalisering sætter borgere i stand til at betjene sig selv. Det giver en stor frihed i forhold til tidligere, hvor det offentlige og borgerne skulle betjene sig af papir og brevforsendelser. Staten og kommunerne behandlede i 2011 ca. 100 mill. forsendelser. Det beløb sig til ca. 700 mill. kr. for porto, samt udgifter til papir, pakning, arbejdstid til håndtering, og frækering. Det offentlige vil gerne ombytte udgifterne til papir og porto med digitalisering. Det er beregnet, at omkostningerne vil blive reduceret med ca. 80-85 %, oplyser Digitaliseringsstyrelsen.

Det er ikke alle borgere, der kan være med

Flere undersøgelser viser, at der er ca. 300.000 ældre borgere i Danmark, der endnu ikke har adgang til internettet, og det skønnes, at hovedparten af disse heller ikke kan betjene de nye medier. Det kan der være mange årsager til. Derfor skal man have mulighed for fritagelse.

Fritagelseskriterier

De offentlige myndigheder skal hjælpe og vejlede, hvis man har svært ved at bruge den digitale postkasse. Hvis man trods hjælp og vejledning ikke kan bruge den digitale postkasse, kan man give andre (f.eks. et familiemedlem) læseadgang, eller man kan blive fritaget for at modtage posten digitalt.

For at blive fritaget fra at modtage posten digitalt skal man opfylde mindst ét af nedenstående kriterier:

- Du har ikke adgang til computer med internetforbindelse i dit hjem.
- Du har sproglige barrierer, som gør, at du f.eks. har svært ved at forstå teksterne i Digital Post.
- Du har vanskeligt ved at få NemID, f.eks. fordi du opholder dig i udlandet og har langt til en dansk repræsentation, som kan udlevere NemID. Eller hvis du ikke har pas eller kørekort og derfor skal møde personligt op for at få NemID, men du samtidig på grund af sygdom er bundet til hjemmet.
- Du har en kognitiv funktionsnedsættelse (f.eks. hvis

Besparelser

Det er oplyst, at de opnåede besparelser på ca. 550 – 600 mill.kr. skal anvendes til generelt bedre velfærd. Fra flere sider påstås det, at besparelsen kommer os alle til gode på én eller anden ubekræftet måde. Besparelsen går i den store statskasse, og uden at de kommunale tilskud forbedres. Men besparelserne ligger også i kommunen!

du lider af demens, eller er udviklingshæmmet eller har en hjerneskade), som hindrer dig i at anvende Digital Post.

- Du har en fysisk funktionsnedsættelse (f.eks. blindhed), som hindrer dig i at anvende Digital Post.
- Du er registreret i Det Centrale Personregister (CPR) som udrejst af Danmark.
- Du har ikke længere fast ophold i Danmark.
- Du bor i et område, hvor der ikke er adgang til en bredbåndsforbindelse med en beregnet downstream-hastighed på mindst 512 kbit/s.

Man kan søge om fritagelse fra Digital Post fra 1. marts 2014. Man skal gå i Borgerservice i den kommune, man bor i, hvor man skal udfylde og underskrive en blanket på tro og love. Hvis man ikke selv kan møde op i borgerservice, kan man bede en pårørende om at gå i Borgerservice og hente den blanket, som skal udfyldes og underskrives for at søge om fritagelse.

Tilbud om uddannelse

I kommunerne arbejdes der hårdt på at give borgerne mulighed, for vi kan betjene os selv på nettet. *Det hedder sig: Hvis man kan, så skal man.*

Hvis man har en computer, kan man på www.borger.dk læse mere om digitalisering og få vejledning til, hvordan man selv skal ansøge om f.eks. pension og hjælpemidler, indberette ændringer i selvangivelsen eller hvordan man kan opnå håndværkerfradrag ved ombygninger.

Når du kan, giver det livskvalitet

Mange ældre borgere har lært sig teknikken og har stor glæde af internettet. Man kan deltage i undervisning på datastuer, net-caféer, og på bibliotekerne. Man kan også søge oplysninger hos venner og familie. Dog begrænses mulighederne af, om man har adgang til internettet. Således meddeler Danmarks Statistik i slutningen af 2013, at 51 % af 75-89 årige har internet, og at 82 % af 65-74 årige har internet.

Fordelene er mange

Man kan hurtigt komme i forbindelse med venner og familie, og ikke mindst følge med i sine børnebørns færden. Når man har en computer, bærbar PC, tablet eller Smart Phone, er det vigtigt at bruge den ofte, f.eks. til spil og kabaler og e-mails, så man ikke glemmer teknikken. Det kan varmt anbefales at komme i gang, for ens horisont bliver udvidet gennem adgangen til bl.a. E-bøger og aviser. Teksterne kan let reguleres i størrelse, så de bliver lettere at læse.

Dette er tal fra Danmarks Statistiks årlige undersøgelse "It-anvendelse i befolkningen" (<http://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub.aspx?cid=18685>), som bl.a. Ældre Sagen og Digitaliseringsstyrelsen bidrager til. Tallene er fra 2013.

Internet i hjemmet

91 % af de 16-89-årige har internet i hjemmet
82 % af de 65-74-årige har internet i hjemmet
51 % af de 75-89-årige har internet i hjemmet

Har NemID

88 % af de 16-89-årige har NemID
91 % af de 55-64-årige har NemID
77 % af de 65-74-årige har NemID
47 % af de 75-89-årige har NemID

Internet-anvendelse i aldersgruppen 65-89 år

Har brugt nettet inden for de seneste tre måneder: ca. 626.000
Har brugt, men ikke de seneste tre måneder: ca. 48.000
Har aldrig brugt nettet: ca. 295.000

Har aldrig været på nettet

I 2013 har ca. 337.000 personer i alderen 16-89 år aldrig brugt internettet, heraf er ca. 295.000 65-89 år. Dette er et fald fra 640.000 personer i 2010, hvoraf 463.000 personer var 65-89 år.

Samtidig med, at de ældre over 65 år stadig udgør hovedparten af dem, der aldrig har været på internettet, sker der i disse år en markant tilvækst i antallet af ældre på nettet. I 2010 havde 412.000 ældre mellem 65 og 89 år været på nettet, svarende til ca. 47% af aldersgruppen. I 2013 havde ca. 674.000 ældre mellem 65 og 89 år været på nettet, svarende til ca. 70% af aldersgruppen.

Det haster

Danmarks Statistik meddeler ved afslutningen af 2013 at 47 % af 75-89 årige har NemID, og at 77 % af 65-74 årige har NemID.

1. november 2014 skal alle borgere, der kan, have en NemID og en digital postkasse - eller man skal have søgt om fritagelse og være bevilget fritagelse for digital post. Hvis borgeren trods hjælp og vejledning ikke kan bruge den digitale postkasse, bliver det muligt fortsat at kunne modtage brevpost på normal vis, når man er blevet fritaget.

Nye tiltag

Der er rigtig mange tiltag både med traditionel læring, men også utraditionelle veje til at tilegne sig digitaliseringen. I Aarhus er der bl.a. planer om en arbejdsdag onsdag d. 30. april 2014 på Folkestedet. Ideen er, at ældre borgere

inviteres til borgermøde. I mødet mellem ældre ildsjæle og IT-udviklere afdækkes de ældres problemer. I løbet af dagen konkurreres der på livet løs for at finde den eller de bedste modeller. Det er håbet, at modellerne kan gøre det nemmere for ældre at gøre brug af digitale løsninger i fremtiden.

Den nære fremtid

Frem mod deadline d. 1. november 2014 vil der blive skruet op for hjælpen og informationen om, hvordan man som ældre kommer godt, trygt og sikkert på NemID og digital post. Overalt i landet er der spændende arrangementer, som det ovennævnte i støbeskeen – alt sammen med henblik på, at gøre overgangen til digital kommunikation med det offentlige lettere og sjovere.

Digitaliseringsudvalget i DANSKE ÆLDRE RÅDs bestyrelse består af Carl Aksel Kragh Sørensen, Mogens Rasmussen og Carsten Wittus.

Sagt om digitalisering og fritagelse

I en kommentar af Hjernesagens direktør, Lise Beha Erichsen, skriver hun, om de problemer borgere med hjerneskade oplever med digitaliseringen og med at få lov til at blive fritaget:

”Ingen beder om fritagelse, fordi de er dovne. Det er menneskets natur at ønske at være selvhjulpent, men man kan få en fornemmelse af, at der sidder nogle rundt omkring ved skrankerne, som mangler den indsigt. Og det er dem, der bestemmer. Hvis man er uenig i kommunens afgørelse, har man ingen klagemuligheder. Afgørelser efter bekendtgørelsen om fritagelse kan ikke indbringes for en anden myndighed. Og det stiller nogle krav til kommunerne, som vi er usikre på, om de kan honorere på nuværende tidspunkt”.

(fra Berlingske - Debat, d. 18. februar 2014)

Projekter og publikationer

Skuffende besparelse på digitalisering

Kommuner og regioner forventede at spare 119 mio. kr. i 2013 ved at bruge digital post frem for gammeldags papirbreve. En gennemgang fra Roskilde Universitet (RUC) og Copenhagen Business School (CBS) viser, at kommunerne sidste år sparede 50 mio. kr., mens regionerne sparede 4 mio. kr. Dermed er besparelsen mindre end halvt så stor som ventet.

”Problemet ligger primært hos myndighederne. Borgerne har tilmeldt sig digital post i det omfang, man havde forventet, men man har oplevet en masse barrierer hos myndighederne”, siger Jesper B. Berger, ph.d.-studerende ved RUC, som er en af forskerne bag opgørelsen. Selvom besparelserne først ventes at nå deres fulde omfang i 2015, så er efterslæbet ifølge forskerne allerede nu så stort, at det bliver svært at indhente.

Som en del af gennemgangen har forskerne i løbet af 2013 forsøgt at sende digital post til en række myndigheder. Kun hver femte styrelse og hver anden kommune svarede på forespørgslerne. Fra ministerierne kom der ikke svar.

Da besparelserne er regnet ind i de seneste aftaler med staten, bliver de modregnet i statens bloktilskud til kommuner og regioner, og det skaber et hul i kommune- og regionskasserne. ”Pengene er taget på forhånd. Når kommunerne kun opnår halvdelen af besparelsen i 2013 og regionerne kun en tredjedel, så betyder det, at de skal spare andre steder. De skal fyre folk eller nedsætte servicen”, siger Jesper B. Berger.

Digitaliseringsstyrelsen oplyser, at en af grundene til, at der er et efterslæb i antallet af breve, der sendes digitalt, og dermed et efterslæb på besparelserne er, at kommunerne og staten har besluttet, at virksomhederne skulle overgå senere til digital post, end først planlagt. Formålet med beslutningen var at sikre, at både virksomhederne og myndighederne havde tid nok til at forberede sig på omstillingen. Denne forskydning har betydet, at det antal af breve, der blev sendt digitalt i 2013 endte med at blive lavere end det, der var forventet.

Har du et spørgsmål, eller er du bare nysgerrig?

På DANSKE ÆLDRE RÅDs hjemmeside findes et væld af viden. Klik ind på www.danske-aeldreraad.dk og gå på opdagelse.

Læs f.eks. om DANSKE ÆLDRE RÅDs temadage og konferencer, mailservice og undersøgelser i menupunktet ”Aktiviteter”. Eller find de nyeste pressemeddelelser og hørings svar i menupunktet ”Politik og holdninger”. Det er også muligt at dykke ned i andre ældreråds årsberetninger under ”Viden og værktøjer”. Her findes også relevant lovgivning, inspirationspapirer samt spørgsmål og svar.

Kommunernes handicapråd 2013

I oktober 2013 gennemførte SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd) en spørgeskemaundersøgelse blandt handicapråd i alle landets kommuner. Denne artikel tager temperaturen på, hvordan rådene selv vurderer deres arbejde og indflydelse.

Kommunernes handicapråd har mellem 6 og 15 medlemmer. Det mest almindelige antal er 10 medlemmer.

Om handicapråd

Handicaprådenes opgaver fremgår af § 50 i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område. Rådene kan blandt andet:

- Rådgive kommunalbestyrelsen i handicap-politiske spørgsmål
- Behandle lokalpolitiske spørgsmål der vedrører mennesker med handicap
- Drøfte spørgsmål af mere generel karakter
- Tage kontakt til andre for at få belyst særlige temaer

Handicaprådet kan ikke drøfte personsager eller klagesager.

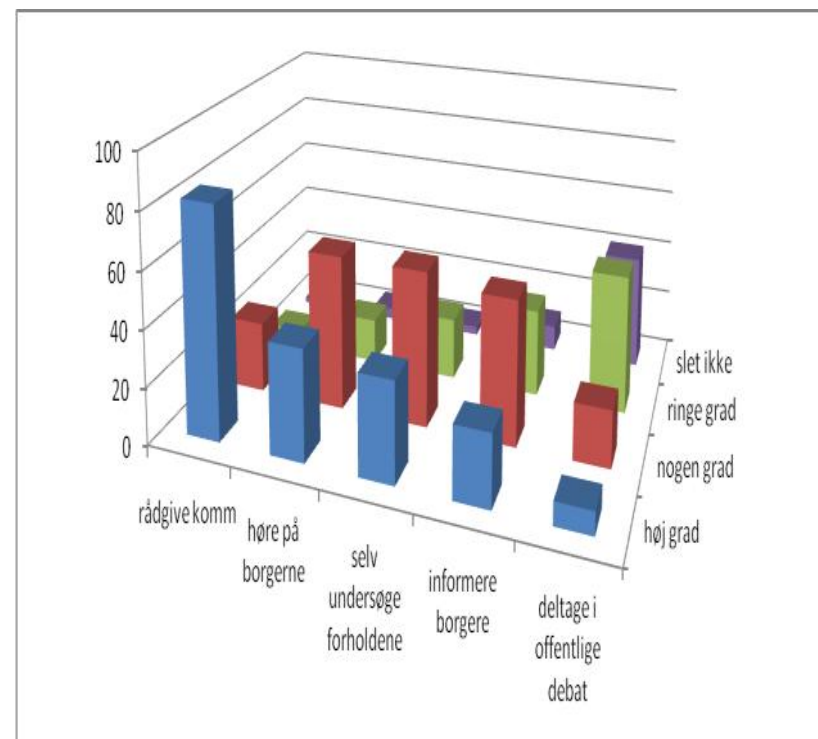
Handicaprådene blev lovpligtige i 2006.

lemmer, det næstmest almindelige er 8 (det har hhv. 35% og 18%). Langt de fleste råd – 84% – har et lige antal medlemmer, mens 16% har et ulige antal. De kommunale medlemmer er alle politikere i 44% af rådene og alle kommunalt ansatte i 1%. I de sidste 55 % af rådene kommer medlemmerne fra begge grupper.

Arbejdsområder

Kommunernes handicapråd beskæftiger sig med de tilbud, kommunerne har for mennesker med handicap. Mest med ydelse af personlig hjælp (hjælper, ledsager, bostøtte), og også en del med forholdene i kommunens botilbud, serviceydelser i øvrigt samt forholdene for børn med handicap, derunder problematikken omkring overgang fra barn til voksen. De beskæftiger sig mindre med retssikkerhed, og mindst med forholdene for udviklingshæmmede og sindslidende i eget hjem, samt med ordninger til at sikre beskæftigelse for mennesker med handicap. Blandt disse punkter har handicaporganisationerne i højere grad nævnt forhold i botilbud og ordninger til at sikre beskæftigelse.

Tilgængelighed er en vigtig dagsorden for rådene. Rådene beskæftiger sig meget med tilgængelighed for mennesker med bevægelsehandicap, en del med tilgængelighed for mennesker med sansehandicap og tilgængelighed til valgsteder, men kun lidt med tilgængelighed for ordblinde. Respondenter fra handicaporganisationer fremhæver i højere grad arbejdet med tilgængelighed af valgsteder, hvilket måske hænger sammen med, at Det Centrale Handicapråd har tilskyndet til at tage dette emne op.

Strategi og indflydelse

Rådene prioriterer højest at rådgive kommunen om politiske beslutninger, der vedrører mennesker med handicap. Dernæst kommer at høre på borgernes mening, samt selv at undersøge hvordan handicapområdet forvaltes. Længere nede på listen er at informere borgerne om kommunens til-

bud, og til sidst at deltage i den offentlige debat. Blandt disse punkter lægger de kommunale medlemmer mere vægt på at rådgive kommunen, mens handicaporganisationernes medlemmer lægger relativt mere vægt på de næste tre punkter. Parterne er enige om ikke at prioritere deltagelse i den offentlige debat.

Handicaprådene giver udtryk for, at de har stor indflydelse: 31% i høj grad og 58% i nogen grad. Deres strategi er hovedsagligt, at de går i dialog med kommunen. Kun i mindre grad søger de at skabe bevidsthed om handicap i kommunen og i befolkningen.

Rådene vurderer, at formandens indsats har størst betydning for deres arbejde, indsatsen fra handicaporganisationernes medlemmer næststørst og de uformelle kontakter med kommunen kommer på tredjepladsen af disse tre forhold. Rådene har i høj grad været med til at udforme kommunens handicappolitik, mens kommunen i mindre grad har inddraget borgerne i dette.

Handicapråd og ældreråd - ligheder og forskelle

Handicaprådene opgaver minder om ældrerådene:

- Hver kommune skal oprette et handicapråd.
- Handicaprådene er medspillere i kommunerne i forhold til deres handicappolitiske indsats og udvikling.
- Kommunalbestyrelsen skal høre handicaprådet over alle initiativer, der har betydning for mennesker med handicap.

En forskel er, at medlemmerne i handicaprådene ikke er valgt ved direkte valg som ældrerådets medlemmer:

- Handicapråd består af tre til syv medlemmer af handicaporganisationer i kommunen udpeget efter indstilling fra Danske Handicaporganisationer (DH).
- De sidste tre til syv medlemmer er udpeget af kommunalbestyrelsen. Den kommunale repræsentation kan bestå udelukkende af medlemmer af kommunalbestyrelsen eller af både kommunalbestyrelsesmedlemmer og kommunale embedsmænd.

Kan vi rehabiliterer alle ældre?

Dét var spørgsmålet, da KORA (Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning) afholdt temamøde om rehabilitering i København. Oplægsholderne gav ikke et entydigt svar, men nye former for rehabilitering og træning gør det muligt at forbedre livskvaliteten for de fleste ældre borgere med rehabiliteringsbehov.

Analyse- og Forskningschef Pia Kurstein Kjellberg fra KORA fortalte om Fredericia Kommunes ”trænende hjemmehjælp”, som supplerer kommunens tilbud om hverdagsrehabilitering. Den nye form for træning har formået at nå ud til nye målgrupper blandt ældre borgere, og ifølge hende er det ikke blot besparende på sigt, men også bedre.

Birgitte Grønnegård Jepsen, leder af et rehabiliteringsteam i Rudersdal kommune, fortalte om arbejdet med systematisk rehabilitering. Systematisk rehabilitering bliver brugt i flere kommuner og går ud på, at fagpersonalet i samarbejde med borgeren laver en individuel vurdering af behovene for rehabilitering, samt sætter nogle mål for indsatsen. Behandlingsformen skal være med til at skabe sundhedsfremme, forebyggelse og bidrage til livskvalitet hos de ældre.

Annette Winkel, terapifaglig specialkonsulent i Genoptræning i København, mener, at genoptræning har den største effekt på borgere med lette til moderate funktionsbegrænsninger og den mindste effekt på borgere med svære begrænsninger. Hun mener dog, at alle borgere med potentiale bør trænes. Motivationen hos de ældre er det vigtigste for et godt resultat af genoptræningen, og Annette Winkel mener, det bør undersøges, hvad der kan skabe motivation.

Oplæggene kan ses på KORA's hjemmeside, hvor der også findes slides og yderligere litteratur om rehabilitering: <http://www.kora.dk/arrangementer/kan-vi-rehabiliterer-alle-aeldre/>

Hvem skal modtage Ældrerådernes Hæderspris 2014?

Hvert år uddeler DANSKE ÆLDRE RÅD en hæderspris på repræsentantskabsmødet. I år bliver prisen uddelt på mødet d. 28. april på Hotel Nyborg Strand. Har jeres ældre-/seniorråd et bud på modtageren?

Ældre-/seniorråd opfordres til at indstille en person eller en gruppe til hædersprisen.

Ét eller flere kriterier skal være opfyldt:

- Har synliggjort, at ældre borgere har ressourcer til brug for samfundet lokalt eller nationalt.
- Har fremmet brugerinddragelse lokalt eller nationalt.
- Har medvirket til at fremme tanken om ældreråd lokalt eller i forhold til lovgivning.

Skriv en begrundet indstilling, og send den til: DANSKE ÆLDRE RÅD, Jernbane Allé 54, 3.th., 2720 Vanløse eller mail til sekretariatsleder Marianne Lundsgaard ml@danske-aeldreraad.dk.

Den skal være sekretariatet i hænde senest tirsdag d. 18. marts. Bestyrelsen træffer afgørelse på bestyrelsesmødet d. 20. marts.

Nyt fra ministerier og styrelser

Snart ruller millionerne til ældreområdet

Aftalen om finansloven 2014 sikrer kommunerne 1 mia. kr. til forbedringer på ældreområdet årligt fra 2014 til 2017. Til hver kommune er et beløb forhåndsreserveret. Midlerne er fordelt efter, hvor mange ældre borgere over 65 år, der bor i de enkelte kommuner. Kommunerne har selv bestemt, hvilke indsatser de vil afsætte midlerne til. Kommunerne har sendt ansøgninger til Socialministeriet, som udmønter pengene d. 5. marts.

Mange kommuner vælger at give et generelt løft og enkelte afprøver nye initiativer. Socialministeriet oplyser, at ca. 37% af milliarden går til bedre praktisk hjælp og personlig pleje, ca. 34% til de svageste ældre som eksempelvis er på plejehjem, mens ca. 26% skal gå til en styrket rehabiliterings- og genoptræningsindsats og ca. 3% til andre initiativer. Alle kommuner har i ansøgningerne søgt det fulde beløb, der er reserveret til dem. Det er muligt at se alle kommunernes ansøgninger på Socialministeriets hjemmeside:

<http://www.sm.dk/Nyheder/Sider/Vis%20Nyhed.aspx?NewsItem=1115>

"Jeg glæder mig særligt over at se, at kommunerne ser ud til at prioritere at hjælpe de svageste. Rigtig mange kommuner har sat fokus på de svageste ældre, f.eks. ældre på plejehjem. Men det er også godt at se, at mange ser ud til at følge Hjemmehjælps-

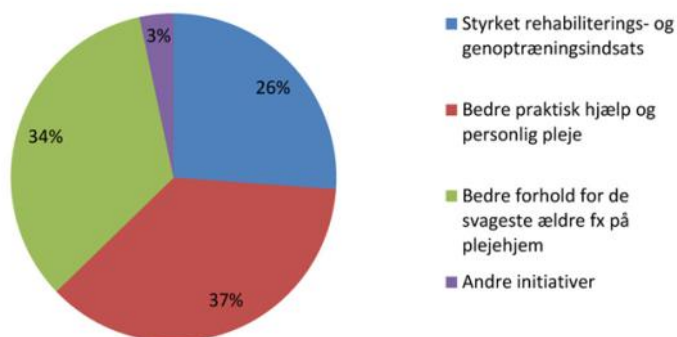
kommissionens anbefalinger ved bl.a. at søge om penge til at styrke rehabiliteringsindsatsen og en opkvalificering af medarbejderne," siger socialminister Manu Sareen.

Egedal Kommune fokuserer f.eks. på rengøring og bedre genoptræning af ældre. De godt og vel 5,9 mill.kr., som er reserveret til kommunen, skal gå til, at visiterede borger kan få rengøring hver anden uge, hvor det nu er hver tredje uge. Egedal Kommune ønsker desuden at ansætte flere plejemedarbejdere på plejecentre, der skal hjælpe med genoptræning. Ansættelsen af en terapeut skal nedbringe ventetiden til træning fra 40 til 10 dage.

Norddjurs Kommune får godt 8 mio. kr. Bedre rengøring og mere bad for 3,5 mio. kr. Der ansættes flere terapeuter og aktivitetsmedarbejdere til plejecentrene for 1½ mio. En spændende nyskabelse hedder "netværksrehabilitering", som skal styrke borgernes sociale netværk og modvirke ensomhed. Faldforebyggelse, bedre sygepleje og hurtigere revisitering er også med i pakken. Ældrerådet har aktivt medvirket i processen ved at behandle forvaltningens oplæg forud for politikernes beslutning i udvalget for Sundhed og Omsorg.

Københavns Kommune er sikret 60,8 mill.kr. af ældre milliarden. Kommunen har afsat 11,7 mill.kr. til et såkaldt klippekort, som skal give de svageste ældre et serviceløft. Med kortet vil de ældre få to timers ekstra hjælp om måneden, som de selv kan bestemme, hvad de vil bruge til. Denne nye model med valgfri hjælp er tiltænkt ca. 1.500 ældre borgere, der i forvejen får omfattende hjælp og ikke er i stand til at komme ud på egen hånd. Klippekortet skaber en mere fleksibel hjemmepleje, der giver de svageste ældre mere frihed og livskvalitet, i form af f.eks. højt-læsning af avisen eller en tur til frisøren.

Læs mere om ældre milliarden under "Ældrerådene spørger", side 15.

Figur fra Socialministeriets hjemmeside - se henvisning i artiklen

Kort nyt

Den Lokalpolitiske Tænk tank

Den Lokalpolitiske Tænk tank er skabt af Mediehuset Den Offentlige. Tænk tanken skal give lokal demokratiet en stærkere stemme i den nationale debat. 16 politikere fra både regioner og kommuner er medlemmer.

Læs mere om tænk tanken her:

<http://www.denoffentlige.dk/den-lokalpolitiske-taenk tank>

Stigning i privat hjemmehjælp

Mange ældre borgere vælger private firmaer til at hjælpe sig med rengøringen. Og nu vokser interessen også for privat hjælp til den personlige pleje. Ifølge Dansk Industri og Danmarks Statistik valgte 9,7% af ældre, visiterede borgere i 2012 år en privat løsning til personlig pleje. Det er en stigning fra 5% i 2009.

Kommunen kan visitere ældre borgere til to slags privat hjemmehjælp: Praktisk hjælp (rengøring og praktiske gøremål) og personlig pleje (bad, hjælp til støttestrømper o.lign.). Der er mange udbydere indenfor privat rengøring, men knap så mange indenfor personlig pleje. Siden 2003 har ældre visiterede borgere haft ret til at vælge privat hjemmehjælp på kommunens regning.

Fokus på ældres tandpleje

På landets plejehjem skal personalet være bedre til at sikre en god mundhygiejne for de ældre. "Bedste skal ha' børstet tænder" er en kampagne, der løber fra november 2013 til marts 2014. FOA og de kommunale tandlægers forening, De Offentlige Tandlæger, står bag kampagnen. 13 af landets plejehjem og 1.800 plejehjemsbeboere deltager i kampagnen, hvor social- og sundhedshjælpere og assistenter vil modtage undervisning fra tandplejen, som kommer på besøg på plejehjemmene og viser, hvordan man udfører tandbørstningen korrekt.

Baggrunden er bl.a. tal fra Københavns Kommune, der viser, at kun 10% af alle plejehjemsbeboere får den hjælp, som de har behov for til tandbørstning, og det kan have katastrofale følger. Overtandlæge i København, Børge Hede vurderer, at dårlig tandsundhed fører til, at 150-200 plejehjemsbeboere årligt dør af lungebetændelser forårsaget af dårlig mundhygiejne.

Som nævnt i DANSKE ÆLDRE RÅD's Mailservice 1, 2014 (udsendt 13/2) findes der en ny hjemmeside, som informerer om forebyggende tandpleje og tandbehandling for seniorer og personer, der er visiterede til omsorgstandplejeordningen. Hjemmesiden har to indgange: Omsorgstandpleje.org omhandler ordningen om omsorgstandpleje, mens Seniortandpleje.org henvender sig til ældre, der ikke hører under omsorgstandplejeordningen.

Klik ind på de to indgange herunder:

<http://omsorgstandpleje.org/>

<http://omsorgstandpleje.org/?fromsite=seniortandpleje>

Nye kommunekontaktråd

En ny valgperiode er startet for de fem KKR (kommunekontaktråd), som netop har holdt konstituerende møde. KKR er det politiske møde-, debat- og koordinationsforum, hvor kommunerne i de enkelte regioner kan drøfte og lægge fælles linier i spørgsmål af regionalpolitisk karakter. Omdrejningspunktet for KKR's arbejde er de områder, hvor kommunerne er gensidigt afhængige af hinanden, og hvor lovgivningen stiller krav om koordination og en fælles linje for bl.a. sundhedsområdet, trafik, vækst og erhverv.

Læs mere om KKR: <http://www.kl.dk/Om-KL/KKR---Kommunekontakttrad/>

Hjemmehjælp – hvordan ser det ud i din kommune?

Borgere på 65 år og derover stiger i de kommende år. Data fra FLIS (Fælleskommunal Ledelsesinformation) viser samtidig, at andelen af hjemmehjælpsmodtagere er faldet over de seneste år. Faldet skyldes primært bedre funktionsniveau, og at færre bor alene.

Der er tendens til, at kommunerne, der har en høj andel af hjemmehjælpsmodtagere i aldersgruppen 65-79 år, visiterer aldersgruppen til færre timer i gennemsnit om ugen end kommuner, der har en lav andel. For ældre over 80 år ses den modsatte sammenhæng, hvor kommuner med en høj andel af hjemmehjælpsmodtagere visiterer til flere

timer i gennemsnit om ugen end kommuner med en lav andel.

Nyhedsmagasinet Danske Kommuner har lavet en kommune-oversigt, der fortæller mere om behovet for hjemmehjælp. Specifikt viser den gennemsnitsalderen for nyvisiterede samt andelen af 65-79-årige, der modtager hjemmehjælp.

Se her, hvordan det ser ud i din kommune:

<http://www.danskekommuner.dk/Global/Artikelbilleder/2014/DK-5/DK-5-side-28-29.pdf>

Nyt fra DANSKE ÆLDRE RÅD

Ældrerådsarbejde - hvordan bliver jeres kommune kompenseret?

Der er økonomisk smalhals i kommunerne. Det mærkes også i flere ældre- og seniorråd, som henvender sig til DANSKE ÆLDRE RÅDs sekretariat. De har brug for idéer til at finpudse deres argumenter inden forhandlinger med kommunen om ældrerådets budget. En idé er at opfordre ældreråd til se på, hvor meget kommunen modtager i kompensation fra staten for ældrerådets arbejde.

Som konsekvens af en lovvedtagelse af bindende karakter justeres det statslige bloktilskud svarende til de udgiftsmæssige konsekvenser for kommunerne. Fra staten modtager kommunerne to former for kompensation via bloktilskud for ældrerådsarbejde:

- Kompensation i henhold til Retssikkerhedslovens bestemmelser vedrørende Ældreråd. Kompensationen dækker alle udgifter til ældrerådets arbejde, inklusiv lokaler, sekretariatsbistand, afholdelse af valg m.m.
- Kompensation for udbetaling af diæter i henhold til regler i lov om kommunernes styrelse. Lov om diæter er en selvstændig lov, som kommunerne er kompenseret særskilt for.

I 2010 beregnede DANSKE ÆLDRE RÅD størrelsen af kommunernes årlige kompensation. Beregningen findes på hjemmesiden (<http://danske-aeldreraad.dk/kompensering-til-kommunernes-udgifter-til-aeldreradsarbejdet/>). Beregningen er behæftet med usikkerhed, idet det ikke har været muligt at få udleveret den konkrete fordelingsnøgle fra Kommunernes Landsforening (KL). Som alternativ, har DANSKE ÆLDRE RÅD taget udgangspunkt i Socialmini-

steriets oversigt over tildelte §18-midler til hver enkelt kommune og brugt den nøgle, disse midler er fordelt efter.

Sekretariatet vil i løbet af 2014 opdatere beregningen.

Her er et par eksempler fra DANSKE ÆLDRE RÅDs beregning:

21,4 mio kr. var det totale beløb som staten i 2010 gav i bloktilskud til kommunerne til dækning af omkostninger i forbindelse med ældrerådsarbejde og udbetaling af diæter. Heraf var 13,7 mio. kr. kompensation til ældrerådsarbejde og 7,7 mio kr. til diæter.

Københavns Kommune modtog 9,5 % af dette beløb. Det svarer i alt til 2.033.234 kr.

En mindre kommune som Haderslev modtog 1,043% af det samlede beløb: 142.905 kr. møntet ældrerådsarbejde, og 80.319 kr. til kompensation af diæter.

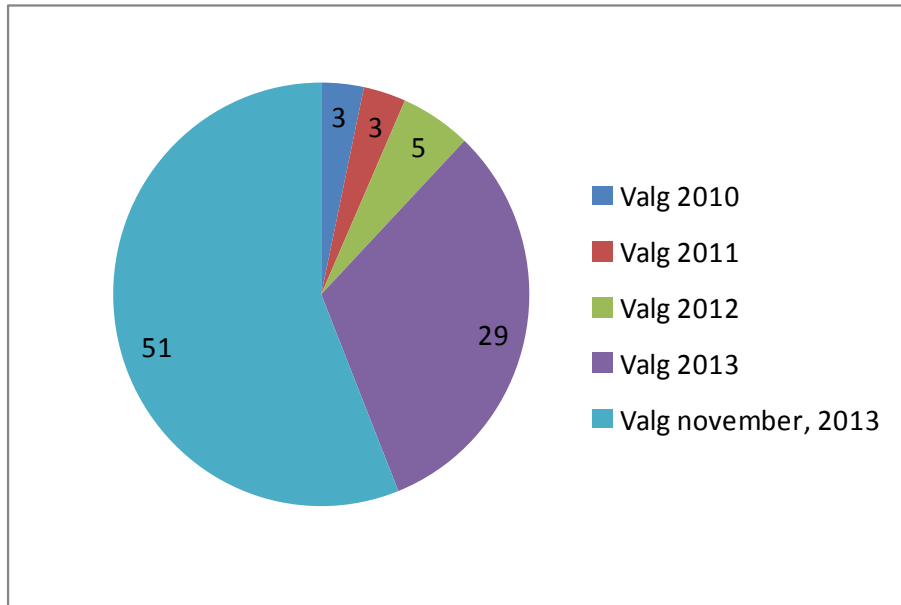
Forløb og erfaringer fra ældre-/ og seniorrådsvalg

Tak for alle svar om forløb og erfaringer fra det seneste valg til ældre-/seniorrådet. 95 ud af 98 formænd svarede, hvilket giver en flot besvarelsesprocent på 97.

80 ældreråd holdt valg i 2013, heraf 51 i november måned. De sidste 11, der besvarede spørgsmålet, holdt valg tidligere.

Den gennemsnitlige stemmeprocent var 51 (af 78 svar), hvilket er en lille tilbagegang fra forrige valg med en gennemsnitlig stemmeprocent på 51,8 (af 77 svar).

Brevvalg var den foretrukne valgform (46 svar). Dernæst fremmødevalg med mulighed for at brevstemme (18), elektronisk valg med mulighed for at brevstemme (9) og fremmødevalg (6). Ingen har angivet, at valget blev afviklet som udelukkende elektronisk valg, fremmødevalg med mulighed for at stemme elektronisk eller som valgmøde. Desværre blev valget aflyst i 12 kommuner.

I gennemsnit har ældrerådene 10 medlemmer (94 svar) - de otte mindste råd har hvert fem medlemmer, mens Københavns Ældreråd som det største har 25 medlemmer.

I næste nyhedsbrev følger en artikel med flere af undersøgelsens resultater.

Årsberetninger fra ældre-/seniorråd 2013

Årsberetninger fra ældre-/seniorråd inspirerer og synliggør ældrerådernes arbejde. Ældreråds-medlemmer, interesserede borgere og presse kan her få indsigt i ældreråds arbejde.

DANSKE ÆLDRERÅD har modtaget årsberetninger 2013 fra ældre-/seniorråd i Glostrup, Middelfart og Vesthimmerland. De er lagt på DANSKE ÆLDRERÅDs hjemmeside. Se årsberetningerne her:

<http://danske-aeldreraad.dk/arsberetninger-fra-aeldrerad/>

Hvis jeres ældre-/seniorråd ønsker årsberetningen på hjemmesiden, så mail den til Lise Sørensen ls@danske-aeldreraad.dk

Ældrerådene spørger

Hvad skal der stå i ældrerådets forretningsorden?

Ældrerådets spørgsmål: Har DANSKE ÆLDRE-RÅD en standard forretningsorden, som vi kan tage udgangspunkt i ved vores arbejde med at udforme en forretningsorden?

Svar: Ja, på DANSKE ÆLDRE-RÅDs hjemmeside ligger inspirationspapirer til både forretningsorden og vedtægt for ældreråd, som er en samling af forslag og råd vedrørende dokumenterne.

En forretningsorden består af ældrerådets egne spilleregler, der ikke skal godkendes af andre, og de er udformet meget forskelligt. Det foreslås, at ældrerådet indledningsvis overvejer hvilke forhold rådet finder det ønskeligt at skrive regler for.

Du finder inspirationspapiret på hjemmesiden: http://danske-aeldreraad.dk/wordpress/wp-content/uploads/2013/08/Inspirationpapir_til_forretningsorden_for_%C3%A6ldreradet_2010.pdf

Skal ældrerådet også høres i sager, der er på en lukket dagsorden?

Ældrerådets spørgsmål: Som du sikkert kan huske, spurgte jeg dig i går, om salg af ældreboliger hører til sager der skal forelægges ældrerådet. Det mente du bestemt det var, og det foreholdt vi borgmesteren. Det fremgår af hans svar, at når kommunalbestyrelsen har det på lukket dagsorden, skal det ikke i høring?

Svar: Du finder svaret på dit spørgsmål i Socialministeriets vejledning nr. 40 af 19. maj 2011. Læs 2. afsnit i pkt. 2. I slutningen står der: "Med alle sager menes også de sager, der behandles for lukkede døre."

På den baggrund fastholdes svaret, og ældrerådet kan eksempelvis henvise borgmesteren og forvaltningens jurister til at læse vejledningen fra Socialministeriet. Vejledningen er på DANSKE ÆLDRE-RÅDs hjemmeside: http://danske-aeldreraad.dk/wordpress/wp-content/uploads/2013/04/Soc.min_._vejl.-nr.-40.2011.pdf

Hvordan skal "ældre-milliarden" bruges?

Ældrerådets spørgsmål: Er det korrekt, at ældre-milliarden ikke kan bruges til "varme hænder", fordi de pågældende, så skal fyres efter udløbet af en to-års periode?

Svar: Nej, det passer ikke. Det fremgår af Socialministeriets baggrundspapir om, hvilke områder, der eksempelvis kan opnormeres med "ældremilliarden". I ministeriets baggrundspapir ligger ingen forbud mod ansættelse af flere "varme hænder" – tværtimod.

Læs f. eks. dette citat fra første afsnit på side 2: "Kommunerne kan også vælge at styrke kontinensplejen eller den palliative pleje. Eller de kan foretage en opnormering af personalet, således at der eksempelvis er mulighed for flere aktiviteter i ydertimerne, som ofte efterspørges."

Det fremgår ligeledes af ministeriets baggrundspapir, at "ældremilliarden" måske overgår til at blive et fast bloktilskud efter 2015. Det ville jo betyde, at eventuelle "varme hænder" ikke skulle fyres igen. Link til Socialministeriets baggrundspapir: <http://www.sm.dk/data/Dokumentertilnyheder/2013/Pulje%20til%20%C3%B8ft%20af%20%C3%A6ldreomr%C3%A5det.pdf>

Fra Ældreråd til Ældreråd

Synlighed

På de netop afholdte syv temadage om ældre- og seniorrådenes arbejdsopgaver og retsgrundlag var der afsat tre kvarter til en snak i små grupper om styrker og udfordringer i den kommende tid i eget ældre-/seniorråd.

Et gennemgående tema i drøftelserne var synlighed, både DANSKE ÆLDRE RÅD's og især vor egen synlighed blandt borgerne i kommunen – vore vælgere.

Flere ældre-/seniorråd har gennem et samarbejde med AD MEDIA ApS i Aarhus fundet en måde at løse en del af opgaven på uden udgift for ældrerådet. Norddjurs Ældreråd fik trykt 2.500 eksemplarer af en 12 sideres tryksag, som vi kalder ÆLDREVEJVISEREN. Den er blevet omdelt til beboerne i kommunens syv plejecentre og til alle modtagere af praktisk hjælp og personlig pleje. Personalet i hjemmeplejen har taget dem med ud til "deres" borgere på deres normale arbejdsdag. Også træningsområderne og aktivitetscentre har fået nogle til uddeling. De forebyggende hjemmebesøgere skal selvfølgelig

også have dem med i tasken sammen med de andre tilbud.

AD MEDIA ApS leverer tryksagen inkl. en elektronisk udgave:

[Gå direkte til Ældrevejviseren.](#)

Man kan også google ÆLDREVEJVISEREN.

Det er gratis for ældrerådet, da den er finansieret af annoncer. De er på ingen måde fremtrædende, men se selv efter i vejviseren. Firmaet leverer fotograf (billederne er til kommunens ejendom), grafiker og tekstforfatter. Det er dog en fordel at have en egen arbejdsgruppe knyttet til projektet. Andre ældre-/seniorråd har fået lavet noget tilsvarende:

Esbjerg, Kalundborg, Næstved, Slagelse, Hvidovre, Lolland og Middelfart.

Vi er blevet synlige hos et par tusinde borgere i Norddjurs Kommune.

Kontaktoplysninger: AD MEDIA ApS, tlf. 86 22 01 02, mail: ll@ad-media.dk, www.ad-media.dk

Tema for FN's Internationale Ældredag 2014:

ET SAMFUND FOR ALLE - ingen skal være udenfor

(sekretariatets oversættelse - på engelsk:
"Leave no one behind: Promoting a society for all")

FN's Internationale Ældredag markeres hvert år d. 1. oktober. Dagen sætter ældre menneskers vilkår på den internationale udviklings dagsorden. Hvert år har sit særlige tema.

DANSKE ÆLDRE RÅD vedtog i 2007 at markere FN's internationale ældredag og glæder sig over, at ældre- og seniorråd fortsat markerer dagen ved at sætte fokus på forskellige aspekter ved at blive ældre i Danmark. Det sker ved debatarrangementer, foredrag eller andre tiltag.

Mange ældreråd markerer dagen som Ældrerådenes dag.

Læs mere om ældredagen her:
<http://danske-aeldreraad.dk/1-oktober-fn%C2%B4s-internationale-aeldredag-aeldreradenes-dag/>

Temadage og konferencer

Repræsentantskabsmøde d. 28. april 2014

Det årlige repræsentantskabsmøde holdes d. 28. april 2014 i Nyborg på Hotel Nyborg Strand. Indkaldelse og link til tilmeldingen kan læses på hjemmesiden. Indkaldelse er udsendt pr. mail d. 20. januar 2014. Tilmeldingsfrist d. 17. marts.

Læs mere på:

<http://danske-aeldreraad.dk/repraesentantskabsmode-og-aeldrepolitisk-konference-2014/>

Ældrepolitisk konference d. 29. april 2014

Dagen efter repræsentantskabsmødet – d. 29. april - afholder DANSKE ÆLDREÅD en ældrepolitisk konference på Hotel Nyborg Strand.

Titlen er:

”Det gode liv som gammel – hvad skal der til?”

Tilmeldingsfrist d. 7. april.

Konferenceprogram og tilmelding kan ses på hjemmesiden:

<http://danske-aeldreraad.dk/repraesentantskabsmode-og-aeldrepolitisk-konference-2014/>

DANSKE ÆLDREÅDs Aktivitetskalender 2014

Repræsentantskabsmøde

28. april, Hotel Nyborg Strand

Ældrepolitisk konference

29. april, Hotel Nyborg Strand

Bestyrelsesmøder

20. marts, 21. maj

Formandskabsmøder

27. marts, 8. maj

Møder for formænd og næstformænd af senior-/ælderåd

I uge 35 – 36 - indbydelse udsendes inden sommerferien

Temadage – efterår

I uge 39, 40 og 41 – program udsendes inden sommerferie

Vingsted konference

12. november – program udsendes ultimo august

Jernbane Allé 54, 3. th.

2720 Vanløse

Tlf. 3877 0166

info@danske-aeldreraad.dk

www.danske-aeldreraad.dk

**Nyhedsbrevet er udgivet af
DANSKE ÆLDREÅD**

ISSN: 1903-0509 (online)

Næste nummer: Maj 2014

DANSKE ÆLDREÅD

Formand Bent Aa. Rasmussen

Tlf. 6221 7125

Ansvarshavende:

Bent Aa. Rasmussen

Redaktion:

Marianne Lundsgaard

Lise Sørensen

Sekretariatet:

Marianne Lundsgaard

Sekretariatsleder

ml@danske-aeldreraad.dk

Tlf. 3877 0164

Lise Sørensen

Ældrepolitisk konsulent

ls@danske-aeldreraad.dk

Tlf. 3877 0164

Dorthe Neergaard

Ældrepolitisk konsulent

dn@danske-aeldreraad.dk

Tlf. 3877 0163

Maj-Britt Lempel

Kursussekretær og bogholder

mbl@danske-aeldreraad.dk

Tlf. 3877 0160

Biat Mohammadi

Praktikant

bm@danske-aeldreraad.dk

Tlf. 3877 0167